

IULIAN ANTONESCU UN NEOBOSIT CTITOR DE MUZEE

de AUREL MOLDOVEANU

Ne luăm rămas bun de la cel care a fost IULIAN ANTONESCU aflat, înaintea noastră, într-o călătorie fără întoarcere.

Iulian Antonescu a fost un neobosit ctitor de muzee.

Ne luăm, aşadar, rămas bun de la cel care s-a identificat cu viaţa acestor instituţii, care i-a iubit pe slujitorii acestor lăcaşuri, pe care i-ar fi dorit pe cel mai înalt postament al ierarhiei sociale.

După studii strălucite la Universitatea din Bucureşti, proaspăt absolvent în 1956, s-a reîntors pe meleagurile natale să facă muzee. Ar fi putut, era într-un totu îndreptăţit, să se consacre cercetării pentru care era deosebit de înzestrat, să îmbrăţişeze atât de seducătoarea carieră didactică. A preferat însă să facă apostolat într-un domeniu nou unde totul trebuia făcut de la început, într-o profesie pe atunci complet lipsită de statut social. A preferat să meargă pe un drum în care cele mai serioase obstacole nu erau întotdeauna cele de ordin material, cât cele care derivau din lipsa de înţelegere.

Şi astfel, cei mai frumoşi ani ai vieţii sale, au fost ani de luptă aici în cadrul fostei regiuni Bacău. Ceea ce a făcut Iulian Antonescu în cei 15 ani cât a sfinţit aceste locuri ar încăpea doar într-un tom. Ştim că neobosita sa perseverenţă, dibăcia, capacitatea de a găsi soluţii problemelor l-au ajutat să reuşească. Dumneavoastră l-aţi cunoscut bine. Dar, rareori figura sa jovială, remarcile sale spirituale mărturiseau zbuciumul său lăuntric în permanentă luptă cu inerţia, somnolenţa şi nu de puţine ori reaua voinţă a celor în faţa cărora trebuia adesea să se umilească pentru a smulge cite ceva pentru împlinirea ţelurilor sale înalte. Dorea, înainte de toate, ca mărturiile, neaşemuitele valori care exprimă istoria şi civilizaţia poporului nostru, să poată fi expuse decent în muzeele pe care le-ar fi dorit etalon.

Asistam, prin anii '60, nu de puţine ori, în cadrul Consiliului Muzeelor, unde ne întâlneam periodic, la apelurile, care păreau uneori dez-nădăjduite, de ajutor. Insista ca acel organism să oblige persoanele locale, să impună acestora, înţelegere şi mijloace pentru ctitoriile sale.

În 1971 a fost chemat să conducă Direcția muzeelor și ceva mai târziu, însăși Comitetul Național ICOM. Aici, vocația sa s-a dezvoltat în încercarea de a face la scară națională ceea ce îndrăznise la scară locală.

A contribuit într-o măsură hotărâtoare la dezvoltarea rețelei naționale, la ocrotirea patrimoniului și a purtat muzeelor și slujitorilor acestora o neostoită grijă și dragoste.

S-a bucurat odată cu ei, s-a întristat în același timp și Dumnezeu site, prilejurile nu au lipsit, a suferit imens odată cu introducerea autofinanțării și cu creșterea precarității mijloacelor materiale alocate muzeelor.

Ministerul Culturii, slujitorii rețelei muzeale, regretă enorm dispariția acestui om de cultură, pedagog și om. Mai ales OM. Pentru că dincolo de desăvîrșirea sa spirituală și profesională Iulian a fost om, o specie destul de rară întâlnită. Era generos, drept, avea caracter, îi plăcea să se recomande, și era, gentilom.

Aprecierile mele nu sînt convenționale. Cred că în afară de Jeni sînt cel care a lucrat cel mai mult timp cu Iulian 25 de ani. O viață de om.

Primii cinci ani ca colegi de grupă la aceeași facultate, apoi din 1971 pînă astăzi ca, colaborator și prieten. Am împărțit continuu același birou, aveam multe amintiri comune. Originea sa socială și independența sa de spirit i-au creat greutăți.

Acum pot să mărturisesc și cred că i-ar fi plăcut să o audă Iulian nu a fost comunist. Erau atîtea elemente care-l separau de această doctrină totalitară, inumană, opresivă, represivă, absurdă. Originea sa — fiu de ofițer al armatei, care realizase independența și întregirea țării, considerată burghezo-moșierească — cultura, și umanismul său ca și independența de spirit, toate îl făceau incompatibil cu principiile intoleranței, ipocriziei, formalismului, cinismului, falsului patriotism.

Odihnește-te în pace, Iulian ! Ai scăpat, sperăm că și noi, de această aberație socială care a bîntuit ca un duh rău lumea veacului XX, atît de luminos pe destul de multe planuri.

Iulian a fost respectat, apreciat. Era un causeur strălucit, un orator fără pereche, posesor al unei cunoașteri enciclopedice. Era foarte solicitat să vorbească la marile comandamente militare din București, unde ofițerii superiori ascultau vrăjiți incursiunile sale calde și neconvenționale prin istoria României.

Era foarte penetrant. Deschidea chiar și ușile cele mai ermetice. A folosit acest dar pentru binele rețelei și slujitorilor ei. A făcut enorm de mult bine. Zilnic îl așteptau la birou numeroși solicitanți rugîndu-l să intervină pentru ceva sau cineva. Și nu erau prieteni sau cunoscuți, nu ! De cele mai multe ori prieteni, ai prietenilor, prietenilor săi sau cunoscuților cunoscuților lui. Nu refuza pe nimeni. Începea chiar și atunci cînd erau puține speranțe pledînd ca pentru propria sa cauză. O încadrare, o locuință, sau alte și alte necazuri personale sau profesionale.

Nu putea suferi prostia, obtuzitatea semenilor săi. Nu de puține ori aveam discuții privitoare la eternele slăbiciuni umane, atât de răspindite în peisajul nostru.

Dar în viață Iulian a avut și noroc. Atunci când și-a ales tovarășa de viață, când a descoperit-o pe Jeni cu care a împărțit atât durerile cât și puținele momente de bucurie ale vieții i-a fost credincioasă, înțelegătoare, caldă, ocrotitoare.

Odihnește-te în pace, dragă prietene !

Mergi liniștit pe celălalt tărîm unde vei întîlni cu siguranță pe moșii și strămoșii tăi, despre care ne vorbeai atât de frumos.

Ne pare rău că ne despărțim înainte de vreme, dar ne mîngîie gîndul că faci parte din cei aleși pe care Dumnezeu obișnuiește să-i cheme lângă el, înainte de vreme.

Fie-ți țărîna ușoară, Don Antonio !